

Концептуальні засади інвестиційного забезпечення розвитку підприємств України

Богдан Віталійович Торбич¹

Опубліковано	Секція	УДК
30.10.2024	Економіка	658.152

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14028317>

Анотація. У статті розглянуто концептуальні засади інвестиційного забезпечення розвитку підприємств України в умовах сучасних економічних і геополітичних викликів, пов'язаних із військовою агресією РФ. Проаналізовано основні теорії інвестування, зокрема класичний, неокласичний, кейнсіанський та інноваційний підходи, з акцентом на їхню адаптацію до потреб національної економіки в умовах кризових та післявоєнних реалій. Окрему увагу приділено механізмам державно-приватного партнерства та ролі інноваційних підходів у формуванні конкурентоспроможності підприємств. Запропоновані концепції є основою для розробки ефективної інвестиційної політики, спрямованої на економічне відновлення, соціальну стабільність та зміцнення національної безпеки. Результати дослідження можуть бути застосовані для побудови стійкої інвестиційної інфраструктури, що відповідає потребам України в умовах глобальної нестабільності.

Ключові слова: інвестиційне забезпечення, розвиток підприємств, національна безпека, економічне відновлення, державно-приватне партнерство, інновації.

Conceptual principles of investment support for the development of enterprises of Ukraine

Abstract. The development of enterprises in Ukraine's current economic conditions, characterized by high uncertainty and complex challenges against the backdrop of Russia's military aggression, requires new approaches to investment provision. Investments, which have always been critically important for growth and stability, have now become even more significant, as they provide financial resources for rebuilding destroyed infrastructure, modernizing technologies, and enhancing the national economy's competitiveness. However, the situation in which Ukraine finds itself calls not only for standard capital attraction tools but also for the development of comprehensive conceptual foundations that will enable the country to maximize its investment potential.

The relevance of the topic lies in the fact that ensuring investment support for enterprises is fundamental to economic recovery and strategic growth. Traditional approaches to investment provision in a market economy today require adaptation, as domestic businesses face extraordinary risks, including financial market instability, infrastructural threats, and high sensitivity to external economic shocks. In this context, an innovative approach and public-

¹ Національний університет «Львівська політехніка», <https://orcid.org/0009-0008-7888-1545>

private partnership mechanisms are particularly needed, as they can become effective tools for balanced risk distribution and resource mobilization.

This article examines the conceptual foundations of investment provision for enterprise development in Ukraine under modern economic and geopolitical challenges associated with Russia's military aggression. The main investment theories, including classical, neoclassical, Keynesian, and innovative approaches, are analyzed with a focus on their adaptation to the needs of the national economy under crisis and post-war conditions. Special attention is given to public-private partnership mechanisms and the role of innovative approaches in shaping enterprises' competitiveness. The proposed concepts serve as a basis for developing an effective investment policy aimed at economic recovery, social stability, and strengthening national security. The results of this study can be applied to build a resilient investment infrastructure that meets Ukraine's needs amid global instability.

Keywords: investment provision, enterprise development, national security, economic recovery, public-private partnership, innovation.

Вступ

Розвиток підприємств у сучасних економічних умовах України, що характеризуються як високим рівнем невизначеності, так і складними викликами на тлі військової агресії РФ, потребує нових підходів до інвестиційного забезпечення. Інвестиції, які завжди були критично важливими для зростання та стабільності, нині стають ще більш значущими, оскільки забезпечують фінансові ресурси для відбудови зруйнованих об'єктів, модернізації технологій і підвищення конкурентоспроможності національної економіки. Проте ситуація, в якій опинилася Україна, вимагає не лише стандартних інструментів залучення капіталу, але й розробки комплексних концептуальних засад, які дозволять країні максимально використовувати наявний інвестиційний потенціал.

Актуальність теми полягає в тому, що забезпечення інвестиційної підтримки підприємств є основою для економічного відновлення та стратегічного зростання. Традиційні підходи до інвестиційного забезпечення в умовах ринкової економіки сьогодні потребують адаптації, адже вітчизняний бізнес стикається із надзвичайними ризиками, включаючи нестабільність фінансових ринків, загрози інфраструктурного характеру та високу чутливість до зовнішніх економічних шоків. У цьому контексті особливої уваги потребує інноваційний підхід, а також механізми державно-приватного партнерства, які можуть стати ефективним інструментом для збалансованого розподілу ризиків та залучення необхідних ресурсів.

У сфері досліджуваної тематики працюють такі науковці: Видобора В., Гринчишин Я., Гришко В., Кілевич О., Ключковська В., Ключковський О., Козлова В., Кузнецова М., Карпець Е., Москаленко Б., Оприско Я., Феденко В., Шаблієнко А., Яськов Є. та інші.

Мета статті – дослідити концептуальні засади інвестиційного забезпечення розвитку підприємств України, зокрема шляхом аналізу класичних, неокласичних, кейнсіанських та інноваційних теорій інвестування, а також їхньої адаптації до сучасних умов України. Запропоновані підходи допоможуть у формуванні надійної інвестиційної політики, яка враховує як внутрішні потреби національної економіки, так і виклики глобального ринку, сприяючи розвитку підприємств у воєнний і післявоєнний періоди.

Результати

Інвестиційне забезпечення розвитку підприємств в умовах війни є однією з найактуальніших і водночас найскладніших проблем сучасної економічної політики України. З початком воєнної агресії російської федерації наша держава опинилася перед надзвичайним викликом – не лише зберегти економічний потенціал, а й забезпечити умови для відновлення та стабільного розвитку. У такій ситуації інвестиції стають

ключовим чинником, адже саме вони забезпечують ресурсну базу для відбудови підприємств, модернізації інфраструктури та підвищення конкурентоспроможності національної економіки. Проте складність полягає в тому, що в умовах воєнного стану суттєво знижується привабливість для інвесторів, що обумовлено високим рівнем ризиків, нестабільністю економічного середовища та обмеженими фінансовими ресурсами.

Критичність інвестиційного забезпечення сьогодні пов'язана не лише з відновленням зруйнованих підприємств, а й з необхідністю закладання основ для стійкого розвитку на майбутнє. Інвестиції дозволяють не тільки долати наслідки війни, але й створювати умови для економічного зростання в поствоєнний період. Проте, розуміючи важливість інвестицій для збереження економічного суверенітету, Україна стикається з перешкодами в залученні як внутрішніх, так і зовнішніх інвесторів. Нестабільна ситуація на полі бою, ризики, пов'язані з можливими втратами капіталу, створюють додаткові перепони для розвитку інвестиційної діяльності.

В умовах, коли безпосередні економічні труднощі, спричинені війною, вимагають невідкладних дій, питання інвестиційного забезпечення стає основоположним елементом стратегії національного відновлення. Для досягнення цієї мети необхідно переосмислити наявні підходи та сформувані нові механізми залучення капіталу, які відповідатимуть сучасним викликам. Активне залучення державних ресурсів стане гарантом стабільності та надійності для інвесторів, сприяючи підвищенню їхньої довіри до України. Водночас інвестиції, крім суто економічної ролі, набувають значення складової національної безпеки, оскільки забезпечують стійкість держави перед зовнішніми загрозами та зменшують її залежність від іноземної підтримки. З огляду на це, Україна потребує розробки цілісної інвестиційної стратегії, яка, враховуючи поточні загрози, стане основою для поступового економічного зростання в умовах відбудови та майбутнього розвитку. Зазначені обставини підводять нас до необхідності теоретичного осмислення основ інвестиційного забезпечення розвитку підприємств, що становить наступний етап дослідження.

Інвестиційне забезпечення як економічне явище має довгу і насичену історію розвитку, починаючи ще з класичної економічної теорії XVIII-XIX століть, де його роль у створенні національного багатства вперше була концептуально обґрунтована. Класики, такі як Адам Сміт і Девід Рікардо, наголошували на значенні накопичення капіталу та його спрямуванні на виробництво як базової передумови економічного зростання [1]. Їхні ідеї про інвестиції як механізм розширення економічної активності стали фундаментом для подальших досліджень, що наголошували на ролі приватних і державних капіталовкладень у розвитку виробничих потужностей.

У XX столітті кейнсіанська економічна теорія внесла кардинальні зміни в розуміння інвестиційного забезпечення. Джон Мейнард Кейнс у своїй теорії ефективного попиту підкреслив вирішальне значення державного інвестування в умовах економічних спадів. Відповідно до його підходу, у часи криз держава повинна активно втручатися в економіку через інвестиції, щоб стимулювати попит і знижувати рівень безробіття. Таке бачення сформувало підґрунтя для багатьох державних програм, орієнтованих на підтримку виробництва та зростання, що є актуальними й сьогодні [2].

Початок XXI століття привніс нові реалії, зокрема через посилення процесів глобалізації, розвиток цифрової економіки та вплив нестабільності на міжнародних ринках. Сучасні підходи до інвестиційного забезпечення підприємств дедалі більше орієнтуються на гнучкість, інноваційність та стійкість до криз. Сьогодні інвестиційне забезпечення вимагає врахування таких чинників, як вплив цифрових технологій, нестабільність фінансових ринків і геополітичні загрози, що є особливо актуальними для України. В умовах війни питання інвестиційного забезпечення стає викликом, який потребує переосмислення традиційних економічних підходів і створення нових

моделей, що враховують особливості перехідного економічного розвитку, ризику та потреби національної безпеки.

Розглядаючи основні теорії інвестиційного забезпечення, важливо підкреслити, що кожна з них має як історичне значення, так і потенціал для адаптації до сучасних викликів, зокрема, в умовах воєнного стану та економічних перетворень в Україні. Традиційні підходи – класичний, неокласичний, кейнсіанський та інституційний – надають фундаментальні концепції, які можна застосувати для забезпечення сталого розвитку національної економіки. Однак, нинішня ситуація вимагає їхньої модифікації з урахуванням особливостей українського економічного простору, необхідності захисту національних інтересів та підтримки стійкості підприємств. У Таблиці 1 проілюстровано сутність основних теорій інвестиційного забезпечення та пропонує шляхи їхньої адаптації до сучасних умов України.

Таблиця 1

Основні теорії інвестиційного забезпечення та їх адаптація до сучасних умов в Україні

Теорія	Основні положення	Адаптація до сучасних умов в Україні
Класична теорія	Підкреслює важливість накопичення капіталу для економічного зростання. Приватні інвестиції є головним джерелом розвитку.	В умовах війни класичний підхід вимагає адаптації через залучення державного стимулювання приватних інвестицій, оскільки внутрішні ресурси та зовнішні ринки наразі обмежені.
Неокласична теорія	Фокусується на ефективності ринкових механізмів для розподілу капіталу. Держава повинна обмежувати втручання в ринок.	Сучасні умови вимагають гнучкої адаптації неокласичного підходу, зокрема через надання державою преференцій і гарантій для інвесторів, що знижує ризики та підтримує ринковий баланс.
Кейнсіанська теорія	Держава активно втручається в економіку під час криз, здійснюючи інвестиції для стимулювання попиту та зниження безробіття.	В Україні кейнсіанські принципи особливо актуальні для підтримки економіки під час війни, де держава виконує роль основного інвестора, спрямовуючи кошти в критичні галузі та інфраструктуру.
Інституційна теорія	Визнає вплив соціальних, політичних та правових інституцій на інвестиції. Інвестиції залежать від якості інституційного середовища.	У сучасних умовах інституційна теорія вимагає зміцнення національних інституцій для залучення інвестицій, особливо через захист прав власності, прозорість і стабільність законодавства.

Узагальнено автором [1-4]

Розуміння теоретичних засад інвестиційного забезпечення формує основу для подальшого аналізу конкретних моделей та механізмів, які дозволяють ефективно реалізувати інвестиційний потенціал підприємств. В умовах сучасних економічних та геополітичних викликів, особливо на тлі воєнного стану, актуальність моделювання інвестиційних процесів набуває особливої гостроти. Побудова ефективних механізмів, орієнтованих на стійкість, інноваційність та здатність до адаптації, є ключовою для забезпечення довгострокового розвитку економіки. Подальший аналіз зосереджується на різних підходах та моделях інвестиційного забезпечення, що відповідають вимогам поточних реалій та сприяють зміцненню економічної безпеки підприємств України.

В умовах ринкової економіки питання інвестиційного забезпечення є вирішальним для сталого розвитку підприємств, особливо в контексті необхідності зміцнення їхньої конкурентоспроможності та адаптивності до зовнішніх викликів. Існуючі моделі інвестиційного забезпечення ґрунтуються на різних підходах, серед яких структурний, фінансовий та інноваційний підходи займають центральне місце [5-7]. Кожен з них має свої ключові риси та вимагає різних механізмів управління інвестиційним процесом, що дозволяє підприємствам обирати найефективніший спосіб залучення капіталу відповідно до специфіки діяльності та потреб економічного середовища.

Структурний підхід фокусується на інтеграції інвестиційних ресурсів у виробничі ланцюги, підвищуючи ефективність використання капіталу та оптимізуючи виробничі процеси. Він передбачає системну реорганізацію внутрішніх структур підприємства з метою максимальної адаптації до ринкових умов.

Фінансовий підхід акцентує увагу на забезпеченні підприємств доступом до різноманітних джерел фінансування, зокрема через банківське кредитування, випуск акцій та облігацій, а також залучення іноземних інвестицій. Метою цього підходу є створення сприятливих фінансових умов для залучення капіталу.

Інноваційний підхід спрямований на впровадження передових технологій та модернізацію виробничих процесів. Він дозволяє підприємствам підтримувати конкурентні переваги завдяки розвитку інноваційної діяльності, що особливо важливо в умовах швидкоплинної ринкової динаміки.

Для ефективного забезпечення інвестиційного розвитку підприємств необхідно враховувати багатогранність підходів та можливостей, які пропонують різні моделі інвестиційного забезпечення. Кожен із підходів формує власну систему моделей, що охоплюють різні аспекти організації капіталу, ресурсів та інновацій. Рис.1 ілюструє класифікацію цих моделей, відображаючи основні напрямки та особливості кожного підходу, що дозволяє наочно оцінити різноманіття інструментів для зміцнення інвестиційної бази підприємств в умовах ринкової економіки.

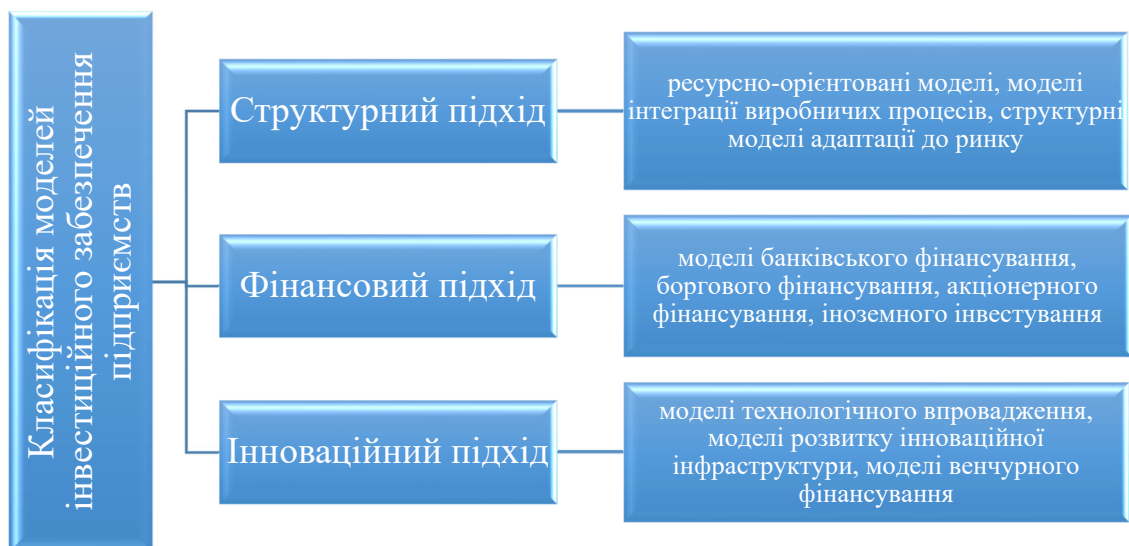

Рис. 1. Класифікація моделей інвестиційного забезпечення підприємств
Сформовано автором [5-7]

Забезпечення ефективного фінансування розвитку підприємств неможливе без урахування особливостей державного та приватного інвестування. У сучасних умовах ринкової економіки, особливо на тлі масштабних викликів, спричинених воєнною

агресією, співпраця між державою та приватним сектором стає ключовим фактором для стабілізації та подальшого зростання національної економіки. Аналіз особливостей цих джерел фінансування дозволяє не лише краще зрозуміти механізми підтримки підприємств, а й виявити можливості для побудови стійкої інвестиційної інфраструктури, здатної забезпечити надійний розвиток як у кризові, так і в мирні часи.

Особливості державного та приватного інвестування в розвитку підприємств визначаються їхньою роллю, мотиваційними чинниками та масштабом впливу на економіку. Державне інвестування, зазвичай орієнтоване на стратегічні галузі, є важливим інструментом стимулювання економічного зростання та забезпечення стабільності в умовах ринкової нестабільності чи кризових ситуацій. У рамках цього підходу держава не лише інвестує у пріоритетні сектори – такі як інфраструктура, енергетика чи національна оборона, – але й створює сприятливе середовище для залучення приватних інвестицій. В умовах війни та економічних трансформацій державні інвестиції відіграють роль гаранта стабільності та засобу підтримки критичних сфер економіки, зокрема шляхом прямих капіталовкладень, пільгового кредитування та субсидування [8].

Приватне інвестування, своєю чергою, є головним драйвером підприємницької активності та інноваційного розвитку. Мотивоване, передусім, отриманням прибутку, воно зосереджене на секторах з високим потенціалом зростання та прибутковості. Приватний сектор оперативно реагує на зміни ринкового середовища, що дозволяє підприємствам адаптуватися до вимог споживачів і технологічних нововведень. Однак, на відміну від держави, приватний інвестор зазвичай більш чутливий до ризиків, що обмежує його діяльність у нестабільних регіонах або сферах, які потребують значних початкових інвестицій і тривалих термінів окупності [10]. Залучення приватного капіталу в умовах війни часто супроводжується гарантіями з боку держави та іншими стимулами, спрямованими на зниження ризиків для інвесторів.

Взаємодія державного та приватного інвестування формує систему змішаного інвестиційного забезпечення, де держава створює основні інституційні та правові передумови, а приватний сектор забезпечує оперативність та інноваційність. Така співпраця не лише підвищує економічну стійкість підприємств, але й сприяє національній безпеці, особливо в період післявоєнного відновлення.

В умовах швидких технологічних змін та зростання конкуренції на глобальних ринках інноваційний підхід до інвестиційного забезпечення стає визначальним для підприємств, які прагнуть не лише вижити, але й розвиватися. Впровадження сучасних економічних теорій у сфері інновацій дозволяє підприємствам здобувати нові ринкові позиції, посилювати свою стійкість до зовнішніх викликів і зміцнювати конкурентні переваги. Подальше дослідження зосереджено на ключових аспектах інноваційного підходу, його теоретичних засадах та практичних можливостях для підприємств України, що мають на меті використання новітніх інструментів інвестиційної підтримки для розвитку та підвищення конкурентоспроможності.

Інноваційний підхід до інвестиційного забезпечення підприємств набуває особливої актуальності в умовах сучасної глобальної економіки, де конкуренція, технологічний розвиток та потреба в адаптації до нових викликів є вирішальними факторами для виживання та зростання. Сучасні економічні теорії, такі як теорія відкритих інновацій, інноваційних кластерів та інноваційних екосистем, наголошують на важливості інтеграції новітніх технологій, крос-функціональної співпраці та створення умов для безперервного вдосконалення.

Теорія відкритих інновацій, запропонована Генрі Чесбро, стверджує, що підприємства можуть досягати конкурентних переваг через активне залучення зовнішніх знань та інновацій [11]. Для України, яка стикається з обмеженнями в ресурсах та необхідністю швидкого відновлення, відкриті інновації надають можливість

скоротити інноваційний розрив із розвиненими країнами, використовуючи здобутки науково-технічного прогресу через партнерство з міжнародними організаціями, університетами та науковими центрами.

Концепція інноваційних кластерів підкреслює значення територіальної концентрації підприємств, наукових установ та інноваційних інститутів, що сприяє ефективній взаємодії між ними та стимулює обмін знаннями. Такий підхід має перспективу для впровадження в українських реаліях через розвиток технопарків та регіональних інноваційних центрів, що здатні забезпечити швидке засвоєння інновацій на локальному рівні та сприяти економічному відродженню регіонів [12].

Інноваційні екосистеми, що об'єднують різноманітних учасників інноваційного процесу – підприємства, державні установи, наукові заклади, інвесторів, – створюють умови для синергії та підвищують стійкість підприємств до ринкових коливань і зовнішніх ризиків [13]. Для України така екосистема може стати надійним джерелом як інноваційного потенціалу, так і інвестиційної підтримки, залучаючи внутрішні та міжнародні інвестиції.

Застосування інноваційного підходу в українських підприємствах потребує цілеспрямованої державної політики, орієнтованої на підтримку інноваційної діяльності, що включає пільгове фінансування, податкові преференції для інноваційних компаній та розширення можливостей для наукових досліджень. Такий підхід забезпечить не лише підвищення конкурентоспроможності українських підприємств, але й сприятиме формуванню потужного науково-технічного потенціалу, здатного підтримувати стійкий економічний розвиток національної економіки.

Зважаючи на результати дослідження, можемо стверджувати, що концептуальні засади інвестиційного забезпечення розвитку підприємств України повинні враховувати як сучасні економічні реалії, так і унікальні виклики, що постають перед країною в умовах війни та глобальної нестабільності. Проведене дослідження дозволяє нам сформулювати наступні засади:

1. Національна економічна безпека через інвестиційну автономію.

Забезпечення розвитку підприємств потребує підходу, що знижує залежність України від іноземних інвестицій і спрямовує зусилля на активізацію внутрішніх джерел фінансування. Сюди входить стимулювання накопичення внутрішнього капіталу та впровадження інноваційних фінансових інструментів для залучення коштів від малого та середнього бізнесу, домогосподарств і новостворених підприємств.

2. Стратегічна адаптивність і гнучкість інвестиційної моделі.

В умовах постійної зміни економічного середовища розвиток підприємств вимагає гнучкої інвестиційної моделі, здатної оперативно адаптуватися до нових викликів. У такій моделі використовується модульний підхід, що дозволяє коригувати фінансування проєктів залежно від поточних економічних чи геополітичних умов.

3. Синергія державного і приватного капіталу через механізми державно-приватного партнерства (ДПП).

З огляду на стратегічну роль держави в період воєнного стану, розвиток підприємств повинен базуватися на залученні державного капіталу для створення стабільної інвестиційної основи та наданні гарантій для приватних інвесторів. Державно-приватні партнерства можуть стати ключовим інструментом, де державні вкладення створюють основу для розподілу ризиків і зміцнення довіри інвесторів.

4. Інноваційне підґрунтя для забезпечення конкурентоспроможності.

Підтримка інноваційного розвитку підприємств має стати пріоритетом на державному рівні. Вона передбачає впровадження програм стимулювання інновацій, створення технопарків, венчурних фондів і кластерних об'єднань, які сприятимуть реалізації науково-технічного потенціалу України та інтеграції підприємств у глобальні інноваційні ланцюги.

5. Соціальна орієнтованість інвестиційної діяльності.

В умовах відновлення економіки після воєнних втрат, інвестиційна діяльність має бути соціально орієнтованою, забезпечуючи розвиток секторів, які підвищують якість життя громадян, створюють нові робочі місця та сприяють соціальній стабільності. Такий підхід передбачає спрямування інвестицій у сфери освіти, охорони здоров'я та соціальної інфраструктури.

6. Інституційна прозорість і правова безпека.

Для забезпечення стабільності інвестиційного клімату необхідно вдосконалити правову базу, посилити захист прав інвесторів та забезпечити прозорість інституційних процесів. До важливих заходів належать розвиток антикорупційних ініціатив, створення надійних механізмів вирішення суперечок і посилення ролі незалежних регуляторів.

Зазначені концептуальні засади створюють підґрунтя для побудови системи інвестиційного забезпечення, яка здатна реагувати на сучасні виклики та забезпечувати стійкий розвиток підприємств України, що інтегрує національні інтереси та забезпечує конкурентоспроможність в умовах глобалізованої економіки.

Висновки

У статті досліджено концептуальні засади інвестиційного забезпечення розвитку підприємств України, визначені в контексті сучасних економічних та геополітичних викликів. На основі проведеного аналізу можна зробити кілька ключових висновків.

По-перше, в умовах воєнної агресії та глобальної економічної нестабільності інвестиційне забезпечення підприємств набуває стратегічного значення для підтримки економічної стійкості та національної безпеки України. Відтак, виникає необхідність у посиленні внутрішньої інвестиційної автономії та зниженні залежності від зовнішніх джерел фінансування.

По-друге, інвестиційна модель розвитку підприємств повинна ґрунтуватися на принципах адаптивності та гнучкості, що дозволить оперативно реагувати на зміну економічних і політичних умов. Зокрема, запровадження модульних підходів та використання інноваційних інструментів фінансування створить умови для збереження та примноження капіталу в умовах криз.

По-третє, взаємодія державного та приватного капіталу через механізми державно-приватного партнерства є ключовою складовою ефективною інвестиційної політики. За допомогою таких партнерств можна забезпечити стабільність інвестиційного середовища та збалансувати ризики, що особливо важливо в умовах високої невизначеності.

По-четверте, розвиток інноваційного підходу є необхідним для підвищення конкурентоспроможності підприємств і досягнення довгострокового економічного зростання. Інноваційні моделі, зокрема технологічні кластери та екосистеми, здатні сприяти інтеграції українських підприємств у глобальні ланцюги створення доданої вартості та зміцнити науково-технічний потенціал країни.

По-п'яте, соціальна орієнтованість інвестиційної діяльності є критично важливою для забезпечення соціально-економічної стабільності та підвищення якості життя громадян. Розвиток таких секторів, як освіта, охорона здоров'я та соціальна інфраструктура, сприятиме відновленню національного добробуту та підвищенню людського капіталу.

Загалом, розроблені концептуальні засади інвестиційного забезпечення розвитку підприємств України формують комплексну основу для формування інвестиційної політики, що здатна відповідати як національним інтересам, так і вимогам глобальної економіки. Створення сприятливого інституційного середовища, захист інвесторів та вдосконалення правової бази забезпечать стійкий розвиток українських підприємств,

що стане основою для економічного відновлення та зміцнення національної безпеки в умовах сучасних викликів.

Список використаних джерел

7. Оприско, Я. Р. (2023). Економічна теорія та історія Економічної думки. Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення (випуск 83): матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції, (м. Тернопіль, Україна, м. Ополь, Польща, 7-8 грудня 2023 р.)/редкол.: О. Патряк та ін. ГО "Наукова спільнота", WSZIA w Opolu. Тернопіль: ФО-П Шпак ВВ 2023. 198 с.–ISSN 2522-932X, 116. http://www.konferenciaonline.org.ua/data/downloads/file_1704882204.pdf#page=116
8. Клочковська, В. О., & Клочковський, О. В. (2023). Економічна теорія Джона М. Кейнса як основа розв'язання макроекономічних проблем розвитку України. Економіка і організація управління, 61-65. <https://jvestnik-chemistry.donnu.edu.ua/index.php/eou/article/download/13537/13442>
9. Видобора, В. В. (2021). Економічне зростання в неокласичному напрямі економічної теорії. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки», (2-2 (104)), 5-11. <http://puet.poltava.ua/index.php/economics/article/download/72/65>
10. Гринчишин, Я. М. Нова інституційна теорія як нова парадигма антикризового управління. Державна фінансова політика України в умовах євроінтеграції: погляди, 112. https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/09/Zbirnyk_02.2021_ost.pdf#page=113
11. Москаленко, Б. А. (2021). Детермінанти підвищення інвестиційного потенціалу національної економіки (Doctoral dissertation, Сумський державний університет). https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/83666/1/diss_Moskalenko.pdf
12. Сіденко, О. О. (2024). Модель формування оптимального інвестиційного портфеля підприємств. <https://openarchive.nure.ua/bitstreams/0c833f65-7bf2-419c-a994-a96b93fa727a/download>
13. Феденко, В. (2024). Оцінка ефективності інвестиційної та інноваційної діяльності підприємств в сучасних умовах. Актуальні питання у сучасній науці, (7(25)). <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/download/13029/13091>
14. Яськов, Є. (2024). Державне регулювання інвестиційної діяльності в новітніх економічних умовах. *Via Economica*, (5), 121-129. <https://journals.rshu.rivne.ua/index.php/viaeconomica/article/download/197/181>
15. Гришко, В. В. (2020). Державно-приватне партнерство як механізм залучення інвестицій. ISBN 978-966-02-9330-4© Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень імені ВК Мамутова, 203. http://www.iepd.kiev.ua/wp-content/uploads/2020/07/Mamutov-2_Zbirka-03-07-2020.pdf#page=203
16. Шаблієнко, А. (2023). Розвиток приватного інвестування в Україні. <https://ekmair.ukma.edu.ua/bitstreams/f540ddf9-3aea-4d55-8271-b6122cfdad10/download>
17. Кузнєцова, М. (2023). Використання бізнесом практики відкритих інновацій в умовах розвитку економіки знань. *Економіка та суспільство*, (47). <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/2089/2017>
18. Карпець, Е. П., & Кілієвич, О. І. (2023). Інституціоналізація інноваційних кластерів в умовах цифрових трансформацій. In Піонер кібернетики академік ВМ Глушков: ідеї для майбутнього. До 100-річчя з дня народження ВМ Глушкова. Матеріали 12-ої Міжнар. наук.-практ. конф.«Глушковські читання», Київ, 2023 р./Уклад.: РМ

- Богачев, ЕП Карпець, ВД Піхорович, АЮ Самарський, МІ Сторожик.-Київ, 2023.-267 с. (р. 65). https://www.researchgate.net/profile/Vasyl-Gorbachuk/publication/377152853_From_the_CERN_electronic_documents_to_big_data/links/659729d42468df72d3faccc6/From-the-CERN-electronic-documents-to-big-data.pdf#page=65
19. Козлова, В. М. (2024). Розвиток інноваційного підприємництва в інноваційних екосистемах. Вісник ЛТЕУ. Економічні науки, (76), 66-74. <http://www.journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/download/1535/1446/>